

שוב נכנס אדם אחר והחל לספר לרבנו בדיוק אותו סיפור שכמה דקות קודם סיפרו היהודי הראשון שישב שם. רבנו שמע בכובד ראש את סיפורו ושאל אותו על כל פרט ופרט, והתעניין כאילו עדיין לא שמע מעולם את הסיפור,

שביבי אש ונגוהות הוד משיירי כנסת הגדולה, עמוד החסד ואהבת ישראל, כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט מסקולען זצוקללה"ה

לקבלו, הדבר לוקח לי את בריאותי! אני יודע כי מאד טוב לבחור הזה ללמוד בישיבתך, ודע לך שאיני יכול ללכת לניתוח בלי לדעת שאתה מכניס את הבחור לישיבה..."

"רבי מיכל כמעט נפל מהכסא מרוב השתוממות ומיד אמר לרבי מסקולען, שיכול להיות סמוך ובטוח שהוא יקבל אותו בישיבתו, אך הרבי לא הרפה ושוב שאל אותו: 'אתה מבטיח לי שיהיה מסודר?'. אמר לו רבי מיכל: 'רבי! הבחור כבר בפנים, הכל מסודר על הצד היותר טוב'..." רק אז נכנס הרבי לחדר הניתוח..."

צילום: שמואל לענטשעווסקי. א בליק

שירו לו זמרו לו

עבודת קודש עילאית

וייחודית נקבעה במסמרות של ברזל בתוככי דרכי העבודה ותהלוכות החיים של עדת הקודש דחסידי סקולען: ערך ונושא הנגינה, השירה והזמרה לד'. חצר הקודש סקולען חצובה מהיכל הנגינה ושרשה למעלה מעולם הנגינה. מאות ניגונים הולחנו על ידי רבנו בכל עת והזדמנות, והחלק הנכבד של ניגוני סקולען המוכרים בקרב הציבור, הם רק מיעוט מני רבות שהספיק להלחין בכל מהלך שנות חייו. המשך בעמוד 14 <<<

הרב יוסף מאיר האס

בשיחה נרגשת רצופת סיפורי פלאות, אנו שומעים מפי הרה"ג ר' שלמה זלמן פרידמאן שליט"א אב"ד סאנטוב בלייקווד, על אהבת ישראל שיקדה ברבנו בכל עוז והיתה מפורסמת בכל העולם כולו. "שמעתי מידי הרה"צ אב"ד סקולען-לייקווד שליט"א על הזירות המופלגת בכבוד הבריות של אביו כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען ז"ע, שפעם אחת ישב אצל אביו הרבי, ובמקרה היה יום זה יארצייט של אחד מהצדיקים הגדולים ז"ע. אל הקודש פנימה נכנס היהודי אחד שסיפר איזה עובדא על אותו בעל ההילולא, והרבי שמע את כל הסיפור בסבלנות, וגם שאל אותו על כמה פרטים מהסיפור. "לאחר שסיים היהודי את שיחתו ויצא, שוב נכנס אדם אחר והחל לספר לרבנו בדיוק אותו סיפור שכמה דקות קודם סיפרו היהודי הראשון שישב שם. רבנו שמע בכובד ראש את סיפורו ושאל אותו על כל פרט ופרט, והתעניין כאילו עדיין לא שמע מעולם את הסיפור, וחלילה לא היה נראה כלל שכבר שמע את הסיפור בכמה רגעים לפני זה..."

והנה סיפור נוסף, הפלא ופלא מבית מדרשו של רבנו: "סיפר לי הגה"צ רבי יחיאל מיכל דסקל שליט"א ראש ישיבת 'צמח צדיק' ויז'ניץ בארא פארק, שלפני כמה שנים עבר מרן רבנו ז"ע ניתוח קשה, ואמרו תהלים לרפואתו בהרבה מקומות, ובישיבתו - בישיבת ויז'ניץ - גם אמרו תהלים. בהגיע היום שבו היה הרבי אמור לעבור את הניתוח, לפתע מקבל רבי מיכל טלפון מאת המשב"ק של רבנו ואמר לו שהרבי רוצה לדבר עמו. רבי מיכל השתומם מאד ושאל אותו, הלא הרבי עובר ניתוח היום ומה לו לדבר עמו היום?! "פתאום שמע את קול הרבי בטלפון, ושאל את הרבי ברוב התרגשות: מה ראה הרבי כל-כך דחוף להטריח עצמו להתקשר אלי בדיוק היום?! אמר לו הרבי הקדוש: 'אני לא רגוע! הלא ישנו בחור אחד שרוצה מאד להיכנס לישיבתך ואתה מתעקש שלא

ביקש היהודי מהרבי שיעיין במצחו ויגלה לו את עוונותיו כדי שידע מה עליו לתקן. הסתכל עליו הרבי, ולאחר הרהור קל אמר: "הרי למדת היום דף גמרא, ולכן אינני רואה כלום"

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א
בסיפורים מיוחדים על המלחמה ביצר הרע וסגולת ימי הספירה

לבקש, שיעביר הרבי את ה'מסכה' של לימוד התורה מעל פניו ויגלה לו מה עליו לתקן. נענה הרבי והשיב 'אם הקב"ה חפץ שמעשיך יהיו מוסתרים ומכוסים, איך יש בידי להוריד ולבטל הכיסוי'. ועכ"פ עלינו ללמוד מספור זה, שיהודי העוסק והוגה בתורה הקדושה נהפך

לבריה חדשה ממש, וכל העבר נעלם ובטל כאין וכאפס, ועליו רק לקבל קבלה טובה להיטיב מעשיו מכאן ואילך, והמאור שבה יחזירנו למוטב.

* * *

בתוכחת מוסר סיפר הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע לתלמידיו שומעי לקחו בדרך מוסר, שפעם היה חייל אחד בצבא של הרוסים בשליטתו של הצאר ניקולאי ימ"ש, שהיה להוט אחר הטיפה המרה ולשתות יין לשכרה. פעם אחת רצה לקנות לעצמו מעט יין אך לא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו, מה עשה, הוציא את חרבו מנרתיקה, ומכר את הלהב ואילו את הבית יד השאיר לעצמו, ולתוך הנרתיק הכניס קש כדי שלא יהא ניכר לאחרים מה שעשה, ומן הכסף שקיבל קנה לעצמו כמה בקבוקי יין כדי להרוות צימאונו. עברו ימים והצאר הגיע לבדוק את החיילים אם כולם עומדים ומשמשים אותו באמונה וללא השתמטות, מיד התייצבו כולם לפניו ביראת הכבוד, ועבר הצאר בין השורות כדי לבחון אותם אם הכל מתנהל כשורה, ויהי

יהודי תמים במעשיו הגיע לפני אחד מגדולי דורו וסיפר לו בכאב, שהוא מתייגע מאד להתגבר על היצר הרע המתחדש עליו חדשים לבקרים כדי להכשילו, וכבר תש כוחו מרוב נסיונות. רצה אותו צדיק להסביר לו ולהשכילו שמטרת הנסיון אינה כדי לעבור עליו ותו לא, אלא שעל ידי הנסיון יבוא לידי עליה, לפיכך פתח והמחיש לו את העניין על פי דברים גשמיים. דהנה הבישול במים גורם לכמה דברים שונים, ישנם כמה וכמה פירות (כתפוח אדמה) המתרככים על ידי הבישול במים, ואילו הביצה תתקשה מחמת הבישול, ויש עוד צורת בישול במים, שאין המים משתנים ממה שהיו בתחילה, רק על ידי רתיחת המים משתנים המים למעליותא ואפשר להכין מהם משקה חם וערב לשתיה. וכמו כן נמי דומים הנסיונות למים הזידונים שהאדם מתבשל בהם, אך התוצאה תלויה בנפש האדם עצמו, יש כאלו שהסבל והצער גורמים להם לבוא לידי חולשה והתרככות, ונעשים כתפוח אדמה זה העומד לריסוק, ולא ידך גיסא יש את הגיבורים בעם שמתחזקים ועומדים ביד חזקה נגד היצה"ר, והם דומים לביצה שמתקשה על ידי בישולו, אך המעלה הנעלה ביותר היא כאשר האיש מהפך את עצם הנסיון לעבודת השי"ת, ועושה מן הנסיון 'נס', והוא כנוטל את עיקר המים ועושה מהם משקה הראוי לשתיה, ומן המר והעז יצא מתוק, שעצם הקושי נותן בו טעם לשבח ועולה ומתעלה להמשיך בדרך המלך

* * *

סיפר לי יהודי תמים במעשיו, שפעם נכנס אל הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע, ואמר לו, דהנה ידוע שצדיקים יכולים לראות כל מעשי האדם ופעולותיו על ידי הבטה במצחו, ובזאת ביקש ממנו שיעיין נא הרבי במצחו ויגלה לו עוונותיו כדי שידע מה עליו לתקן ועל אלו דברים עליו לחזור בתשובה. הסתכל עליו הרבי ולאחר הרהור קל אמר: 'הרי למדת היום 'בלאט גמרא' [-דף גמרא], ולכן אינני רואה כלום...'. אולם הלה המשך

כאשר עבר ליד אותו חייל ציווה עליו לבוא לפניו והורה לו להוציא את החרב, בלית ברירה הוציא את הבית יד וראו כולם שכל הנרתיק מלא קש ואין שם חרב כלל, ויהי כראות כן הצאר בערה בו חמתו וציווה להענישו בכל חומר הדין. וסיים הרה"ק מסטאלין ואמר, שדבר פשוט הוא שאותו צורך רשע לא היה בעל רוח הקודש, ואיך א"כ ידע לבדוק דווקא את אותו חייל בין כל אלפי החיילים שעמדו לפניו, רק ראה את כל החיילים עומדים מעט בקומה כפופה מפני כובד המשקל של החרב, ואילו אותו חייל בודד שלא היה לו כלום בכיסו עמד בקומה שלימה, ומזה הבין שדבר מה אינו כשורה אצלו, ואכן מצא בו קלקלתו. וזה לימוד גדול לאדם, שעבודת ה' היא במקום שהוא בקומה כפופה, ובמקום הקושי שם שורה השכינה והאור.

* * *

**ויהי כאשר שטע
צוודענו הטיפש את
דבריו, הוסיף
להקשות: "אם כנים
דבריו, שהעיקר הוא
פה שנכתב בשורה
התחתונה, מדוע עליך
להיטלטל בדרכים,
ליסע למרחק כה רב
עביתך, קח נא את
ה'פנקס' - כתוב
בשורה התחתונה
ככל אשר עולה
ברצונך להרוויח'
והכל בא על מקומו
בשלוש..."**

כשדיברו פעם בימי הספירה עם הרה"ק רמ"ש מבאיאן ז"ע אודות איזה 'נסיעה' שעליו לערוך עם החסידים, נענה ואמר הנה כולנו נמצאים בזו העת ב'נסיעה' אחת - כי נוסעים אנחנו, כולנו יחדיו להר סיני לקראת מעמד קבלת התורה העומד להתרחש בו' סיון בזאת השנה. *מעשה בשני יידיים מנוער, אחד חכם ואחד טיפש, שניים אלו למדו יחדיו כל ימי נעוריהם, משבגרו נפרדו דרכיהם, החכם יצא לעולם הגדול ועשה חיל ב'עסקיו' והטיפש לא עשה מאומה ונשאר על מעמדו. פעם

נפגשו השניים, ביקש הטיפש מהחכם, ידיד מנוער: "גלה נא לי סודך הכמוס עמך - במה העשרת כל כך".

אמר לו החכם: "הנה מפעם לפעם הנני נודד למרחקים שם הנני קונה 'סחורה' ומביאה הנה, ובכסף שאקבל כאן תמורת ה'סחורה' מתפרנס הנני בכבוד גדול". תמה הטיפש על מעשיו, וכי ל'חכם' אתה נחשב, וכי איזו רווח יש בזה - לקנות 'סחורה' במרחק תמורת מעות טבין ותקילין, ולהביאה הנה למוכרה בעד מעות הרי בכסף נשאר עם מה שהיה לך מעיקרא - 'מעות' ללא סחורה, החל החכם

להסביר לו שקנה הרבה סחורה בזול ומוכר הכל קימעא קימעא ביוקר, וממילא נשארים בידו יותר מעות ממה שהיו בידו בתחילת הדרך וזהו שכרו.

ועדיין לא נרגע הלה ברוחו, בהוסיפו להקשות, הרי יש לסוחר הוצאות הדרך, ועליו לישון במלון בעת שהותו ביריד וכיו"ב, נמצא שהכסף שהוא מרוויח כלה על הוצאות אחרות, ושוב חזרה הקושיא למקומה - מה רווח יש בכל טלטולי הדרכים, והיאך העשיר חכם זה. בלית ברירה הוציא העשיר החכם את פנקסו שבו נכתבו כל הוצאותיו והכנסותיו, והראה לו בפרוטרוט, הנה כך וכך הוצאות היו לי, כך וכך הכנסות היו לי, ונמצא בשורה התחתונה רווח בסכום כך וכך...

ויהי כאשר שמע מיודענו הטיפש את דבריו, הוסיף להקשות: "אם כנים דבריו, שהעיקר הוא מה שנכתב בשורה התחתונה, מדוע עליך להיטלטל בדרכים, ליסע למרחק כה רב מביתך, קח נא את ה'פנקס' - כתוב בשורה התחתונה ככל אשר עולה ברצונך להרוויח' והכל בא על מקומו בשלום! והנה אך למותר להסביר גודל טיפשותו של אותו חסר דעה, שהרי מה יועיל אם ירשום בפנקסיו שרווחיו גבוהים יותר ממה שהם באמת, כי עצם הנייר אינו כי אם חספא בעלמא, וכל תכלית עבודתו היא שלפי האמת יהיו לו הכנסות והוצאות וכו' ובזה יתרבה ממונו באמת.

כיו"ב ממש הוא לעניין הספירה, עלינו לזכור כל היום היכן הננו נמצאים - בימי ההכנה לקראת קבלת התורה, ולעסוק בתורה ובתיקון המידות כל אחד באשר הוא, ואז יבוא בכל לילה לסכם בשורה התחתונה, הנה היום כך וכך לעומר, כבר התקרבתי עוד קצת לקראת 'הר סיני', אבל לא סגי לספור ספירת העומר בתפילת ערבית ברחימו ודחילו בקולות וברקים, ואילו במשך כל היום להסיח דעתו לגמרי מכל עבודת האדם בימים אלו. כי אין הנהגה זאת דומה אלא לאותו טיפש שבסכלותו טועה וחושב שאפשר לשנות התוצאות ע"י שמשנה את המספרים בשורה התחתונה - כשיספור בסוף היום 'היום כך וכך'... ואף שאין זלזול ח"ו בקיום המצווה כראוי, מיהו העיקר חסר מן הספר.

אגב אורחא יש להביא מה שכתב הגה"ק רבי חיים פאלאגי' בספר בית מועד לכל חי (סימן ה' אות כ"א) בשם ספר שלמי חגיגה בשם אגרת הרמב"ן, וז"ל: "כל ימי העומר יאמר בשעת ברכת כהנים מזמור למנצח בנגינות בצורת מנורה והוא סגולה נפלאה להצליח בכל מעשיו ואינו ניזוק כל אותו היום, ומוה"ר חסיד שבכהונה בספר שבט מוסר (פ' ל"א אות י"א) הביא זה בסתם וכנראה דהבין דהוא לכל ימות השנה", עכ"ל.

(באר הפרשה')

לאחר תקופה שאל המחותן את הרבי, האדמו"ר הזקן מ'תולדות אהרן' אם מעוניין הוא לדעת מיהו זה שהוציא דיבה רעה זו על נכדו, כדי להעמידו על מקומו. השיב הרבי: "איני יודע אם על פי הלכה מותר לי לשמוע, אשתדל לברר את העניין".

מאוצרותיו הנפלאים של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

שלפנינו, עלה בידי כי אמנם על פי הלכה מותר לי לשמוע מי הוציא על נכדי שם רע, אך בכל אופן איני מעוניין לדעתו". כזו יראת שמים! כזו שליטה במידת הסקרנות טמונה כאן!

* * *

בספר הנפלא 'תולדות הפני מנחם', אלומות אור ממשנתו ושרטוט קוים לדמותו של האדמו"ר הגאון הקדוש בעל ה'פני מנחם' מגור זצ"ל, ישנו סיפור מאלף שאירע עם אברך יקר שאינו נמנה על עדת חסידי גור, שהמסר העולה ממנו אמור לחלחל עמוקות בכל בית יהודי.

כה מספר בעל המעשה:

באחד הימים עליתי לביתו של הרבי מגור בכדי לתנות את שברון ליבי על מצבו הרפואי הקשה של אבי, שחלה לפני שבועות אחדים ומאז סובל יסורים נוראים. הבדיקות אינן מסמנות טוב, ומצבו רק הולך ומדרדר מיום ליום. כעת הוחלט להטיסו לחוץ לארץ, שם הוא אמור לעבור סדרת טיפולים קשה ומורכבת, והבית במצב קשה מאוד.

הרבי היישיר את מבטו האבהי על העומד לפניו ושאל: "מה מדברים אצלכם בשולחן שבת?". נכלמתי להשיבו, ושתקתי במבוכה. אך הרבי לא הרפה: "האם מדברים אצלכם על אנשים אחרים?". נענתי בראשי כאות כן, לא הייתי מסוגל להוציא זאת בפירוש מפי.

והרבי ממשיך: "האם לפעמים אתם נכשלים 'לנתח' את האנשים בדבורכם כאילו היו הם על שולחן ניתוחים?".

המשך בעמוד הבא <<<

איש רם המעלה, עובד השם בכל ליבו ונפשו, היה האדמו"ר הזקן מתולדות אהרן, הרב הקדוש רבי אברהם יצחק קאהן זצ"ל, בעל 'דברי אמונה'. אחד הדברים הבולטים במשנתו שערור וזירז עליהם רבות, היה ענין שמירת הלשון. כשהוא עצמו משמש דוגמא ומופת בזהירותו הרבה לא לדבר לשון הרע.

הרה"ח רבי שמואל מרדכי שורף, ממשמשיו ואנשי אמונו הקרובים, מספר בספר זכרונותיו 'כצאת השמש', עובדה נפלאה לה היה עד לפני עשרות שנים. כשהוא מציין בתחילתו: "בעת שאני נזכר בזה עיני זולגות דמעות של התרגשות". היה זה כאשר אחד הנכדים של הרבי עמד לפני גמר שידוך, ויהודי פלוני, שכנראה לא חיבב את הנכד - בלשון המעטה, ניגש אל אבי המוצעת, ושיתף אותו בסוד כמוס שבדה מליבו. אשר כביכול נכד הרבי המוצע כעת לבתו סובל מבעיה בריאותית מסויימת. היה בכך משום הוצאת שם רע לכל דבר וענין, מתוך רשעות ואכזריות בלתי נסבלת, בכוונה תחילה לשבש את הירקמות השידוך.

אבי המוצעת שהכיר היטב את הסבא הרבי מתולדות אהרן, וידע כי איש אמת הוא ללא כחל ושרק, שלא יחטיא בלשונו או ישנה בדיבורו גם אם מדובר בנכדו אהובו, החליט לגשת אליו ישירות, ולשואלו על אמיתות השמועה הרעה ששמע, וכפי שירה כך יעשה.

ניגש הלה אל הרבי והציג בפניו את השמועה שבאה לאוזנו, והרבי השיב בהשתוממות גמורה, כי מעולם לא שמע או ידע על שום פגם בבריאות נכדו במשך כל השנים, ואין זה אלא הוצאת שם רע, ואכן נגמר השידוך במזל טוב.

לאחר תקופה שאל המחותן את הרבי, אם מעוניין הוא לדעת מיהו זה שהוציא דיבה רעה זו על נכדו, כדי להעמידו על מקומו. השיב הרבי: "איני יודע אם על פי הלכה מותר לי לשמוע, אשתדל לברר את העניין".

באותו פרק זמן נסע הרבי לאוסטרליה. לנסיעה הוא נטל עימו את ספרי 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון', ולמד בהם ביגיעה רבה מתחילה ועד סוף במשך כל השבועיים ששהה שם. כשחזר ארצה אמר למחותו: "בצירוף כל פרטי המקרה

הלה נענה בתנועה המבטאת אישור: כן, אכן כך היה המצב המביש בביתם.

נענה הרבי ואמר: "הכלל אומר כי מי שמדבר טוב מביא על עצמו שפע של טוב ומיטב מן השמים, ואילו מי שמדבר בגנותם של אחרים - עלול לגרום לעצמו צרות צרות... אמור לאבא, כי מי שלא מדבר רע על אנשים לא יאונה לו כל רע..."

"צאתי מהחדר בידיעה שקיבלתי עצה טובה ונפלאה, ותקוותי ואמונתי כי זו תהיה כלי ישועה ניסית מעל דרך הטבע. בהגיעי הביתה קיימתי בעצמי את עצת הרבי, כפי שהיא כתובה בחז"ל: "ולא יראה אדם את אביו ואמו כשהן מדברים דברים יתירים ויחריש להם, ואם עשה כן - הוא והם אינם ממלאים ימיהם ושנותיהם, שנאמר רק הישמר לך ושמור את נפשך מאוד". (תנא דבי אליהו, פרק כא).

סיפרתי לאבי את כל המעשה, ואכן המשפחה כולה קיבלה על עצמה להתחזק בענין שמירת הלשון. אבי טס לחוץ לארץ בעצת הרופאים, וכעבור תקופה חזר מהטיפול בריא ושלם בניסי ניסים.

לאחר כמה חודשים, ממשיך לספר בעל המעשה, הלכתי יחד עם אבי ברחוב יוסף בן מתתיהו שבמרכז ירושלים, ולקראתנו, לא הרחק מאיתנו, פסע את פסיעותיו המרוממות הרבי מגור בכבודו ובעצמו. פניתי אליו ווהצגתי בפניו את אבי, ובתוך הדברים הבעתי תודה על ברכתו החמה ועל הישועה הפלאית שראינו בזכותו. הרבי זכר אותי היטב, חיך ואמר: "זכרו! את הקבלה צריכים להחזיק ולשמור".

"מאז", מסיים בעל המעשה את סיפורו, "כל האוירה בביתנו השתנתה פלאים. דברי הרבי: 'מי שלא מדבר רע על אנשים, לא יאונה לו כל רע', כמו מהדהדים בין כתלי הבית, והפכו אצלנו לסיסמת חיים, תרתי משמע".

ימי ספירת העומר מסוגלים לטהרת נגעי הנפש

בעלי המוסר מעוררים, כי לא לחינם במרבית השנים חלה קריאת פרשות תזריע ומצורע בימי ספירת העומר הקדושים, כי פרשות אלו מלמדות את האדם להתעלות מטומאת חטאיו, לתקן מידותיו ולטהר את נגעי נפשו, וכך גם ימים אלו מסוגלים מאוד להתעלות, לתיקון המידות ולטהרת נגעי הנפש.

כשם שבשנה הראשונה שיצאו בני ישראל ממצרים, הועיד השם יתברך את הימים הללו לאבותינו כימי הכנה לקבל את

התורה בקדושה ובטהרה, ובהם התנקו והזדככו מזוהמה מצרים שדבקה בהם. כך בכל שנה ושנה מתעוררת אותה רוח טהרה שהיתה בימים ההם, ויורדת השראה מיוחדת מן השמים, לסייע לנו לתקן את עצמנו, ולהתנקות ולהיטהר מכל זוהמה וטומאה.

ה'חפץ חיים' כותב בספרו 'שמירת הלשון' (תחילת פרק יג), כי כשם שחולה המעוניין לעלות ארוכה ומזור לחוליו מוכרח להתחקות אחר שורשה של המחלה, לדעת מאין היא באה כדי לסור ממוקשיה, כך מי שחפץ להינצל מדיבורים אסורים עליו להתחקות אחר תכונותיו, לדעת מאין נובע בו הרצון לדבר רע על אחרים, וכשיעקור את אותה תכונה רעה ינצל גם מלשון הרע.

ה'חפץ חיים' כותב כי הרצון להשחיר את חברו בסיפורי לשון הרע אודותיו, בא בדרך כלל מהעדר מידות טובות, ונובע מאחת התכונות הרעות הבאות: כעס, ליצנות, גאווה יאוש, תחושת הפקר, נרגנות. לכן רק כאשר יתבונן הדק היטב מאין נובע אצלו הרצון לספר לשון הרע ויתקן את אותה תכונה רעה, יצליח להיגמל מלספר לשון הרע. זה אמנם מאמץ עילאי שדורש מהאדם מידה גדושה של כנות ואמת, אבל הוא הכרחי ותוצאותיו חשובות לאיך ערוך.

ימי הספירה נועדו בכל שנה ושנה מחדש כימי הכנה לקבלת התורה, ומוטל עלינו לתקן בהם את המידות כדי לזכות לקבל את התורה כראוי. לכן יש להציב את עניין שמירת הלשון בראש סדר העדיפויות, כי מקורה כאמור בפגם המידות. רק באמצעות שמירה מעולה על טוהר הפה ויושר המידות ניתן לזכות לתורה.

מתוך הספר אוצרותיהם אמלא

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1800-20-18-18

★ בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב | שיחת חינם ★

כאשר אחד התלמידים הגיע כאשר ציציותיו היו מתחת לבגדיו ולא כפי שמתאים ל'חסידישער בחור', הרבי ברוב חכמתו ועדינותו, במקום לומר לבחור את הערתו שאינו ראוי וכו' נשא שיחה בגודל חשיבות מצוות הציצית ואף הוסיף בשם צדיקים, מדוע צריך ללכת למקווה במהירות ובזריזות כי שנמצאים במקווה הרי נמצאים בלי ציצית

הגאון רבי מאיר דב רכניצר דומו"ץ וראש ישיבת בעלזא בחיפה, על דמותו האצילית של כ"ק מרן האדמו"ר מפנינסק - קרלין זצוק"ל

הרב יעקב היילר

כאשר היה מתאר את קדושת התנאים והראשונים ואיך שהיה זועק מנהמת ליבו הטהור האם יודעים אתם מי זה אב"י ומי זה רבא שעסקנו כעת עמם, ואיזה קדושה שרתה עליהם היודעים אתם מי זה רש"י? האהבת התורה היוקדת שהחדיר בנו הרבי היתה מוראדיג. לא אשכח כאשר למדנו אצלו והיינו חוזרים לביתנו בשעות הערב

איך שביקשנו להמשיך ללמוד בביתנו גם לאחר השעות המקובלות מרוב אהבת ותשוקת תורה שהחדיר בנו הרבי. זכורני כאשר הייתי סמוך לבר מצוה שמעתי באחד הימים שיחה מהרבי על החובה המוטלת עלינו לשאוף לגדול בתורה וביראה והדברים כ"כ חדרו בליבי ובמוחי עד כי באותה תקופה גמלה בליבי החלטה לסיים מספר מסכתות לקראת הבר מצוה שלי וזאת מחמת השפעת שיחותיו הק' שחדרה עמוק עמוק בקרבי.

הגרמ"ד שליט"א מוסיף לנו, זה לי כעשרים ושבע שנים שהנני זוכה להרביץ תורה ב"ה לבחורי ישראל אף אם אני זוכה ומצליח להעביר חיות וחשקת התורה לתלמידים, הרי זה מחמת שקיבלתי זאת ממנו בצעירותי שכ"כ החדיר בנו את התשוקה והאהבה לתורה וכך הנני מסוגל להעביר לתלמידיי קצת אהבת התורה ויר"ש.

לרוב חיבתנו אליו היינו מבקשים ממנו שישאל לנו את

כבר עברו יותר מארבעים שנה מאז שלמדתי אצלו, אך דמותו הק' אינו משה מנגד עיני עד עצם היום הזה, ללא כל גוזמא ובכל עת מצוא כשאני נזכר מאישיותו הגדולה והרב גונית, עובר רטט ורעד בקרבי כשאני מתגעגע ונכסף לאותם שנים נעלות במחיצתו הק'.

הרבי באישיותו הנשגבה הקרין על התלמידים כ"כ הרבה יר"ש ורצינות עד כדי כך שלא העזנו לעשות חלילה שום סרך של בדיחות ו'ווערטלעך' אחד עם השני באמצע הלימודים. כאשר מסר את שיעוריו ואת שיחותיו הק' הרגשנו שאנחנו שרויים באטמוספירה אחרת לגמרי ובאווירה כה עילאית ונעלית וכאילו אנו נמצאים בעולם שכל כולו רוחני, עד שבאותו זמן לא חשבנו כלל שיש עולם של חולין חוץ מעולם של תורה וקדושה.

בכלל עצם מציאותו היוותה לנו דמות ודוגמה של עובד ה' אמיתי וכחד מקמאי בידענו שכל תלמיד צריך לשאוף ולהתעלות ולגדול כמו הרבי זיע"א כי הוא היה אצלנו הדמות והדוגמה האמיתית של תלמיד חכם מובהק ועובד ה' אמיתי ובבחינת 'כזה ראה וקדש'. דומני כי אם ניתן להגדיר את האווירה העילאית אותה השרה בנו הרבי זיע"א בשיעוריו ובשיחותיו הק' ניתן לומר בהחלט שכל שיעוד היה אצל הרבי כמו מעמד של 'חופה' ללא גוזמא ומליצה שאז הרי אף אחד לא עולה על דעתו להתנהג בקלות ח"ו, בהיות זמן זה עת רצון ומיוחד וכך הכניס אותנו הרבי לאווירה קדושה והחדיר בנו כסדר ששעת הלימוד הוא זמן שלומדים את תורת ה' ית"ש ועלינו ללמוד את התורה"ק בכבוד ובמורא וכעומדים לפני המלך מלכו של עולם ית"ש. אך בעיקר איך שהצליח להחדיר בנו את כל זאת הוא בגין אישיותו הגדולה שהוא היה דוגמה ודמות חיה של עובד ה' אמיתי בכל ליבו ונפשו הדבוק בקונו ואינו עושה שום צעד, וחצי צעד, אם זה איננו רצון הבורא חלילה. וכך היה לנו ממי ללמוד ולראות דמות אמיתית לפנינו. לדוגמה, כאשר היה משוחח עמנו בלימוד היה זה עם כל הלהט וההתלהבות אצלו. עדיין חקוק בליבי

הגמ' שלימד בה ובה היה רושם את הערותיו וחיידושי בשולי הדף וכך היה תור מדי יום ביומו בין התלמידים מי ייקח את הגמ' ממנו ללמוד בו בבית לאחר הלימודים והיינו מעתיקים את הערותיו בגמ' שלנו וכך היינו מתעמקים לדעת מה כתב ומה חידש בסוגיה. זכורני, שלפעמים במילה אחת היטיב להסביר תוס' שלם או סוגיה מורכבת והיו הגהותיו והערותיו שופכים אור על כל הסוגיה.

רק בדפים הראשונים של הגמ' אלא על הבחור להספיק דפים מה שיותר וזה יועיל לו עבור לימוד העיון שיוכל לעיין ולהתעמק כראוי. בשנת תשל"א כאשר למדתי אצלו, סיימנו בשיעור את כל מסכת מכות ושבעות גפ"ת בשלמותן ומסכתות אלו טבועות ובלולות אצלי עד עצם היום הזה ועד היום הנני מתגעגע לאותה תקופה שתחת הדרכתו הספקנו כ"כ הרבה. והאמת שעד היום כאשר אני לומד מסכתות אלו אני נזכר עת למדתי אצלו את המסכתות ובאיזו בהירות היה מוסר לנו שיעורים בסוגיות העמוקות שבהם.

הגרמ"ד שליט"א מתאר לנו בערגה את אותם שיחות קודש משמיע בפני התלמידים. דרכו היתה שכל פעם היה שיחה חינוכית על עניין אחר שחשב שזה מתאים לפי הזמן. פעם אחת היה מוסר שיחה על גודל וחשיבות התורה, בשבוע השני היה מוסר שיחה על חשיבות התפילה ומשמעותה, בשבוע השלישי הוא היה מוסר שיחה על שמירת העיניים, לאחר מכן היה מתמקד על עניינים של בין אדם לחבירו. כמו כן היה מקדיש רבות משיחותיו על התנערות מחומרי הזה והבליו, אפילו שבשעת מעשה היינו צעירים ולא כ"כ הבנו את עומק הדברים, אך דבריו המלהיבים והחודרים מלב טהור עשו בנו רושם גם לאחר שנים ובבחינת 'אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה'.

הרבי היה כה מומחה איך להעיר לתלמיד מבלי לפגוע בו ועל כך ניתן לספר רבות. לדוגמה תעיד העובדה הבאה, כאשר אחד התלמידים הגיע למחרת הבר מצוה שלו כאשר ציציותיו היו בפנים מתחת לבגדיו ולא כפי שמתאים ל'חסדישער בחור', הרבי ברוב חכמתו ועדינותו, במקום לומר לבחור את הערתו שאינו ראוי וכו' נשא שיחה בגודל חשיבות מצוות הציצית ואף הוסיף בשם צדיקים, מדוע צריך ללכת למקווה במהירות ובזריזות כי שנמצאים במקווה הרי נמצאים בלי ציצית ולכן חובה וללבוש ציצית, ורק בסוף השיחה הזכיר כבדרך אגב ללבוש את הציצית מעל למלבושיו. לא אשכח איך הדהדו באוזנינו והביאו לנו מבט אחר על מצוות הציצית. וכך גם על אותו בחור הבר מצוה אשר באופן טבעי כבר הגיע למחרת עם הציצית בחוץ וכנהוג אצל חסידים ואף יותר מכך, אותו בחור סיפר אח"כ שמאז אותה שיחה מלהיבה הוא קיבל חביבות יתירה ומבט נוסף לחשיבות קיום המצוות.

אינני זוכר את כל תוכן השיחות במלואם, אולם מה שנשאר חרוט בזיכרוני שלמרות שהוא היה מדבר עמנו רבות על כך שצריך לחיות באופן נורמלי ולצעוד בתלם כמו כולם ולא להתנהג בקיצוניות יתר, אך לצד זאת כאשר היה מדבר עמנו על חומרת תאוות העולם הזה והבליו היה נהפך לקיצוני בדיבוריו עמנו והיה משוחח רבות שהתאוות מביאים את האדם לריחוק מבוראו. לצד גדלותו בעבודה, בלתי ניתן לתיאור מידותיו המופלאות

רבים מאלה שלמדו אצלו אומרים ומעידים בפה מלא, כי את חייהם הרוחניים הם חבים לרבי זיע"א שהוא אשר הביאם לחיי העוה"ב ואת כל כולו וישותו מסר לתלמידים כאשר כ"ד שעות ביממה היה מוחו וליבו נתונים לתלמידיו האין ניתן להעלותם לפסגות רוחניות גבוהות בעבודת ה'.

הגרמ"ד שליט"א ממשיך לספר על שיעוריו ושיחותיו

המיוחדות והכובשות של הרבי ואומר לנו שיעוריו ושיחותיו היו לשם דבר, כל התלמידים חיכו לשיעוריו שהיו מתוקים מדבש ונופת צופים ועד היום, הרושם של השיעורים עדיין חקוק בתלמידיו הרבים והסיבה לכך היא, שהרי אדם זוכר דבר מעניין ומרתק שראה אפי' לאחר מספר שנים ואם המאורע היה יותר מעניין הוא זוכר זאת גם אם זה היה לפני שלושים שנה ואח"כ הוא כבר שוכח, אולם דבר יסודי ומעניין בחייו כמו את שמחת הנישואין שלו וכדומה הוא זוכר ולא נשכח ממנו גם לאחר חמישים ושישים שנים כי זה מעניין אותו מאוד והרי זה נחקק בעצמותיו היטב היטב, כך החדיר בנו הרבי את האהבה לתורה והנחיל לנו את הלימודים בצורה כ"כ מרתקת ובגישמאק' ועד היום לא נשכח מזיכרוני את שיעוריו עם החיות הלהט דקדושה והברען' בלימוד שהחדיר בנו הרבי.

גם דרך לימודו היתה מופלאה ביותר, הוא היה מדייק עמנו בכל רש"י ורש"י הדק הדק היטב במידה, הוא הכניס אור וחיות בכל מילה בגמ' רש"י ותוס', היתה לו ישרות מחשבה בלתי רגילה עם בהירות עצומה וכך נתן לנו את הדרך האין לגשת בצורה ברורה לכל סוגיה, לא היה מצב אצלו שדבר בסוגיה יישאר בלתי ברור, בכלל, דרכו היתה שצריך להתקדם בהספק הגמ' ולא להישאר

**עדיין חקוק בליבו
כאשר היה צתאר את
קדושת התנאים
והראשונים ואין
שהיה זועק פנהצת
ליבו הטהור האם
וודעים אתם פי זה
אביו ופי זה רבא
שעסקנו כעת עמם,
ואיזה קדושה שרתה
עליהם היודעים אתם
פי זה רש"י?**

תלמידיו נקשרו בו בעבותות דאהבה, אני אישית גם לאחר שגמרתי ללמוד אצלו וכבר עברתי לישיבה קטנה בעלזא ששכנה אז ברח' אגריפס הייתי מדי פעם מגיע לביתו שבבתי ווארשא להתיעץ עמו בנושאים שונים לרוב

חיבתי והערצתי אליו. פעם אחת הגעתי אליו להתייעץ עמו בעניין תאוות האכילה ש"כ החדיר בנו את חומרת העניין, הרבי אף יעץ לי בין היתר לומר את 'מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר' לפני האכילה כסגולה נגד תאוות. הקשר הנפשי שהיה לי אישית עמו נמשך גם לאחר שנים רבות כאשר כבר כיהנתי כר"מ בישיבת בעלזא והייתי פוגש אותו מעת לעת ומלווהו לביתו, אז היה משוחח עמי רבות על דרכי הלימוד בישיבה בה לימדתי ובמיוחד כאב לו שלא מספיקים היום בישיבות כראוי. פעם אף אמר לי שהוא מוכן להגיע לישיבת צוות בישיבה בו לימדתי בכדי להראות להם ולשכנעם שאכן ניתן להספיק יותר מהנהוג כיום. לסיום אומר לנו הגרמ"ד שליט"א כל מה שהעברתי לכם הוא רק בחיצוניות ומה שראינו בעינינו, אך ודאי בפנימיות נפשו זכה הרבי להגיע בעבודת קודשו למעלות רמות ונשגבות שלא לפי השגותינו כלל וכלל.

מתוך המבשר תורני - קדושים תשע"א

שהיה בזה מיחידי הדור. אמנם היו לו עקרונות ויסודות מהם לא זו כמלוא נימה אך בד בבד היה כל כולו לב שופע ואוהב את כל תלמיד כגופו ממש. אצלו הרגשנו את הבחינה של כ'מים פנים אל פנים' ידוע מה שמובא במס' תענית אם ראית תלמיד שתלמודו קשה עליו כברזל בשביל רבו שאין מסביר לו פנים' והרי מידה טובה מרובה שאם רואים על התלמידים שתלמודם מאיר להם ואף רצים בשמחה לתלמודם זה מחמת שרבו האיר לו פנים, וזה היה אכן מהותו של הרבי, כאשר היה דוגמה לסבול המתמסר לתלמידיו מעל ומעבר לזמנים הרגילים.

זכורני שהיה מקובל אצלנו שהתלמידים שהיו מתקשים בלימודיהם היו סרים לביתו שבשכונת בתי ווארשא לאחר הלימודים, הרבי היה יושב עמם בסבלנות בלתי תתואר ומסביר להם את הגמ' דבר דבור על אופניו בהארט פנים נדירה. אני נזכר שפעם הגעתי לביתו וראיתיו איר שכיבס בעצמו את בגדי ילדיו והרי הרבי היה אלמן והיה משמש כאב וכאם יחדיו ליתומיו הרכים ועם כל זאת התמסר באופן בל יתואר בכזו אהבת תורה יוקדת לתלמידיו במסירות העל טבעית וכאילו שיש לו כל טוב שבעולם ויכול להקדיש שעות רבות מזמנו היקר לתלמידיו. גם זאת אזכור שהייתי רואה את הרבי עוסק בענייני הבית והייתי עומד ומשתומם איך שהוא מסור לביתו כאב רחום וכל זאת לא להביא הרגשה של יתמות לילדיו הצעירים. התלמידים הללו היו פוקדים את ביתו בלילות שבת, בשבת קודש לפנות בוקר, בשבת אחה"צ, בערבי שבתות ובמוצאי שבתות לרבות ימי חוה"מ וימי בין הזמנים תמיד תמיד המה ביתו בתלמידים שהיו צמאים לתורתו הבהירה ולנועם מוסריו ולאמרותיו הטהורות. מעולם הם לא הרגישו שהם גוזלים מזמנו היקר, כי תמיד ידעו והרגישו שזהו רצונו האמיתי ואדרבה הוא שואב חיות ועידוד שהתלמידים מגיעים אליו ורוצים להתעלות במעלות התורה. יותר מזאת התלמידים הרגישו שאם הם לא היו מגיעים אליו הרי שהוא יגיע לביתם לרוב אהבתו לתורה והתמסרותו אליהם.

צוות מורחב של 'המחלקה החסידית של מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388 שלוחה 2

שיחת חינם ★ בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב

מספרים שהיצר הרע בא בטענות שלאחרונה אינו מצליח במלאכתו, הוא טען שכולם מכירים אותו, יודעים שהוא מסמל את הרוע, וכשהוא רק מתקרב לאדם ההוא בורח ואינו מעוניין אפילו לפתח איתו שיחה,

הרב פנחס ברייער

לתבל זאת במושג מוכר וידוע של 'ירידת הדורות' אבל לאן נגיע בגישה כזאת אם כול דבר יוסבר בטענה של ככה זה הדור של היום, עלינו למצוא דרכים ורעיונות איך להמשיך ולהתחדש למרות הדור המפונק שאנו גדלים בו, נמשיך להיצמד אל אותם ערכים ובשום פנים ואופן לא נשלים עם השינויים הרחוב מציע ובוודאי שלא נשתף פעולה.

נלמד דרכים וגישות מחג הפסח כידוע ביציאת מצריים היינו מוקפים היא זכר לבעננים שהגינו עלינו מהחיצים והבליסטראות שיררו המרים עננים אלו מכונים 'ענני הכבוד', לכאורה מדוע נקראים בשם ענני כבוד היה מתאים יותר לקרוא להם ענני מיגון אולי ברוח היום היינו קוראים לו 'ממ"ד ציבורי', מין חדר מוגן הקולט חיצים ובליסטראות, מה עניין של הכבוד לסיפור?!

התשובה היא : אפשר להתייחס לחיצים כאל משהו משפיל וכואב, איזה עם נרדף אנחנו יורים עלינו מנסים לפגוע בנו, יש לנו נס שה' שומר עלינו, מצד שני אפשר לשווק זאת בצורה מכובדת, אנחנו עם הנבחר אנחנו עם שהולכים לקבל את התורה ולכן אומות העולם מקנאים בנו וזהו הסיבה שהם יורים עלינו הכל נובע מקנאה ושנאה תהומית לעם עולם, כך שבעצם ההגנה לה אנו זוכים הם ענני 'כבוד' לשמירה עננים שהמסמלים את המעמד המכובד בו אנו נמצאים. אנחנו חייבים להשקיע המון על מנת להיבדל מזוהמת הרחוב אפשר לעשות בצורה של אסור אסור ואין ברירה וכו'.. אולם מענני הכבוד נלמד לשווק זאת בכבוד נבין שכל ההגבלות הם עניין של כבוד, כבלי זהב של בני מלכים, אנחנו לא נסכים עם הקביעה של ככה זה הדור של היום, אלא נשמור על הגדרים והסייגים בעטיפה עדכנית של שיווק מכובד תוך שדר של גאוות יחידה אנחנו לא כמשפחות האדמה אנחנו מיוחדים ושמורים.

אנחנו בתקופה נפלאה האביב הגיע זמן חדש הזדמנויות חדשות של 'שטייגען' והתעלות זה הזמן לחשוב על דרכים וכיוונים איך להתחדש, טבע האדם הוא להמשיך תמיד בריטואל הקבוע, אין די בסימאיות של התחדשות חייבים למצוא רעיונות לכיוונים חדשים.

התחלה חדשה, קשה מאד להגיע למצב של התחדשות כשאתה במקום המוכר בו נכשלת בעבר, הנתק והשינוי עוזרים לנו לבצע שינויים והתחלות חדשות.

מספרים שהיצר הרע בא בטענות שלאחרונה אינו מצליח במלאכתו, הוא טען שכולם מכירים אותו, יודעים שהוא מסמל את הרוע, וכשהוא רק מתקרב לאדם ההוא בורח ואינו מעוניין אפילו לפתח איתו שיחה,

ענו לו שיימצאו עבורו פתרון נפלא, פשוט נשנה את השם ומהיום יקרא 'שטן', שם חדש ואינו מוכר וכך יוכל להמשיך להציע את מרכולתו,

עברו כמה שנים ושוב בא השטן בטענה הוא טען שבהתחלה באמת זה עבד, אנשים התבלבלו ולא זיהו שמדובר באותו יצר הרע מפעם, אבל מהר מאד כולם קלטו שזה אותה גברת בשינוי אדרת ושוב הוא מוכר לכולם ואף אחד אינו מתייחס אליו.

ישבו חשבו ואז הציעו לו שם שונה לחלוטין, שם בארמית, היו בטוחים שאת זה בוודאי לא יזהו וכך הוחלף שמו ל- סיטרא אחרא, ואכן זה עבד כמה שנים טובות עד שאנשים החלו להתעסק בספרי חסידות וקבלה, ומייד קלטו מיהו הברנש המפתה אותם כל היום לרע...

אז החליטו על שם מהפכני שם עדכני שם שהולך חזק, וקראו שמו בישראל - **'ככה זה הדור של היום'** זה אמנם שם ארוך קצת אבל שם שאף אחד לא יזהה אותו עם הייצר או עם רוע. ומאז, הכל זורם כולם קונים את הפיתיון, מאז בכל מצב בכל רגע שמתעורר רצון להשתפר בכל הרהור של תשובה הוא מופיע בשם החדש ומסביר לכל המעוניין ש- ככה זה הדור של היום' ...

ומיד כולם נרגעים, אפשר להמשיך לחיות איך שרוצים כיו... ככה זה הדור של היום, לא חייבים להשתנות כיו... ככה זה הדור של היום, בקיצור בחירה מוצלחת של שם קליט שמוכר. זה עתה בחג הפסח יצאנו ממצריים, מעבדות לחרות אתה רוצה להתחיל דף חדש, אתה רוצה להתקדם ולהתעלות, צא מחשיבה של עבד תפסיק לחשוב כמו כולם, תחשוב בצורה חדשה חשיבה של בן חורין ותתקדם. הכי קל להרים ידיים ולומר ככה זה הדור של היום, ועוד

והיתה אם-הבנים שמחה ומליצה עליהם ואומרת: "יש לי שני בנים, אשר האחד איננו קורא קריאת שמע שעל המיטה, והשני איננו מברך ברכת המזון..."

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה"

לרגל פתיחת הזמן בהיכלי הישיבות והכוללים מעלה הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א מאוצר דרשותיו פנינים ושיחות צדיקי הדורות כי התנאי העיקרי להשיג את כתר התורה אינו אלא העמל והמסירות אליה בכך יזכה להינות מנועם זיו מטמוניה; יזכה לדרגות נשגבות * חבוקה ודבוקה בך

ז"ע בעל החפץ חיים, דהנה לכאורה בעלי מלאכה העושים את מלאכתם בעולם הזה גם הם מקבלים את שכרם, כל אחד ואחד כפי מלאכתו, ומאי שנא מאנשי תורה העמלים על תורתם ומשנתם. אלא ביאור הדברים, דהנה אכן כן כל בעל מלאכה מקבל שכרו, אך אינם מקבלים שכר עבור העמל 'עמלים ואינם

מקבלים שכר' - אין שכרם אלא עבור פירות עמלם ותולדות מעשיהם ותוצאותיהם, כאשר אכן אם יעמול ויטייגע בעל מלאכה בטירחא רבה, ולא תוצלח מלאכתו לא יקבל ולו כלום בעבור זה. לא כן מארי דתורה 'אני עמל ומקבל שכר' - עבור עצם עמלה של תורה מקבלים הם את שכרם, גם כי לא יבין הדק היטב את דברי התורה, עצם ההתעסקות בתורה והיגיעה בה תעלה אותו מעלה מעלה.

ממית עצמו בתורה - אצל צדיקים כיצד?

אין איפוא פלא, כי אצל להקת הצדיקים גאוני עולם, היוותה ההתעסקות בתורה כלחמם ממש, ידוע על הני תרי אחים הקדושים ה"ה הגאונים הקדושים רבי שמעלקא מניקלשבורג

עת ניצבים רגלינו על פתח שערי הזמן החדש' זמן קיץ הבא עלינו לטובה ננסה להתבונן במהות מעלת עמלה של תורה, לרדת לשורשה; להציץ; ולו במבט קל; במשנת הצדיקים בשגב לימוד התורה ודרכי קניניה, למען נוכל להשיג מעלות התורה ונתיבותיה, ולדעת על-נכון להתענג מזיו נועם מטמוניה.

הוי שקוד ללמוד תורה

הורונו התנאים: (אבות פ"ב) הוי שקוד ללמוד תורה. ראשית קנין התורה, הוא ע"י שקידת התורה והיגיעה בה, בתמידות, ללא רפיון ידים, בשקידות וברציפות. כאשר כבר אמר לנו הרה"ק רבי משה מקוברין: "כי רגע אחד ביטול תורה צריך להיות חמור אצל יהודי כמו האיסור הנורא של א"א" (תורת אבות עמ' קסא). כל לו לאדם להסיח את דעתו, ולו אף לרגע, מדברי תורה, וכמאמר הכתוב (דברים ו): "ושננתם לבניך ודברתם, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך".

אך לזאת יקבע האדם בלבו כי לא יזכה לכתר תורה, אלא על ידי עמלו ויגיעתו בתורה בכל כוחות נפשו. וכבר קבע לנו הנשר הגדול הרמב"ם (פ"ג מה' ת"ת הי"ב): "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה". הגם שנאמר בכל המצוות וקיומן, "וחי בהם" ולא שימות בהם (יומא פה), אך לא כן בלימוד התורה אשר ע"י שהאדם יגע בנפשו להבנת דברי התורה ובהירותם, בכך ישוב ויחיה את נפשו בחיים נצחיים וערכיים.

"אנו עמלים והם עמלים"

ניתן להסמיך לדברינו את דברי חכמינו זכרונם לברכה (ברכות כח) רבי נחוניא בן הקנה היה אומר ביצאתו מבית המדרש אני עמל והם עמלים, אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. וביאר בכך רבי ישראל מאיר הכהן מראדין

במשך כמה שעות בלימוד ספר "מלחמות" ו"בעל המאור", אחר כך התרוםם ה"דברי חיים" מלא קומתו, ואמר: "מ'קען שוין גיין צו די 'חופה'!" [כבר אפשר ללכת לחופה!]. אמר ה"מנחת אלעזר": "כשהצאנזער רב זי"ע אמר לסבי 'איך האב ליב צו לערנען' [אני אוהב ללמוד], ברקו עיניו ואורו פניו. והיה נראה כ'בעל תאוה' הגדול ביותר ללימוד התורה".

הדבוק בתורה אינו נצרך לסגולות ותיקונים

ועד כמה היא מעלת מי שדבוק בתוה"ק בדביקות מוחלטת, יש ללמוד מהעובדא דלקמן ששח לספר מורי ורבי **כבוד קדושת מרן בעל "באר יעקב" מנדבורנה זי"ע**: גאון הדור בנגלה ובנסתר היה הרה"ק **רבי הערשלי מזידיטשוב זי"ע**, וכל רז לא אניס ליה, וכפי אשר אכן כינוהו - שר בית הזוהר, והיה מיודד ומקושר עם הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע. באחת מן ההזדמנויות בהן המתיקו ביניהם שיח הני שרפי קודש, קרא הרה"ק מזידיטשוב ואמר להרה"ק מסטרעליסק, כי ברצונו למסור לו כוונות ושמות, שיכון בהם בעת עומדו בתפילה, וע"י כוונות אלו יתקבלו תפילותיו לרחמים ולרצון. כאשר שמע הרה"ק מסטרעליסק נענה ואמר כי אין לו חפץ ורצון בכוונות אלו לפי שאינו זקוק להם. בקש הרה"ק מזידיטשוב לדעת הכיצד אינו זקוק לסגולה לפתיחת שערי שמים, ענהו הרה"ק מסטרעליסק היות והוא דבוק כל כולו בה' ובתורתו, אין לו צורך באותם כוונות וייחודים, שהרי כונות אלו הינם אמצעי בלבד שדרכם יתקבלו התפילות, ובהיותו דבוק לגמרי בתורתו השיג המטרה ואינו צריך לאמצעי.

מן שיג ושיח של אלו הקדושים, נוכחים ללמוד כי כל אשר דבוק בה' ובתורתו בתכלית הדבקות, פתוחים לפניו השערים כולם, ומבורך בכל הברכות. בראותינו כל זה נאזור כגבר חלצינו, להתעורר ולהתקדש באור תורתו ית', נקבל על עצמנו להקדיש כל זמננו להיות מוקדש ומקודש ללימוד התורה וההיגוי בה, להתעצם בעסק התורה ויגיעתה; לדלות מרגליות ולצלול במימי התלמוד, לקנותם לקניין נצח.

(מתוך סדרת שיחות ושיעורי 'באר יעקב' שנאמרו לחבורות הבחורים מתפללי היכל בית המדרש לתורה ולתפילה 'נדבורנה' - בעיר אלעד יע"א)

זי"ע, ורבי פנחס בעל ה"הפלאה" אב"ד פראנקפורט דמיין זי"ע שלגודל יגיעתם והתמדתם המופלאה בתורה היה הרבי ר' שמעלקא מונע עצמו מן השינה, ולא נתן לעפעפיו תנומה, ואילו אחיו הק' רבי פינחס, הזיר עצמו מן המזון, וכמעט שלא הביא אוכל לפיו. והיתה אם-הבנים שמחה ומליצה עליהם ואומרת: "יש לי שני בנים, אשר האחד איננו קורא קריאת שמע שעל המיטה, והשני איננו מברך ברכת המזון".

"ועסקין בחדוותא דילי"

זוכה האדם בעמלה של תורה, כי על ידה נעלמים כל המסכים והמחיצות המבדילים בינו לבין קונו, וכשנעלמים אי אלו המניעות, או אז נקלטים היטב דברי התורה בליבו, ומזדכך ומתקדש להיות כלי ראוי לקבל אור התורה ומדרגותיה, כאשר הגיד לנו הרה"ק **רבי אהרן מטשערנוביל** במכתבו: "**ועל ידי התורה יכול כל אחד ואחד לבוא אף למדריגה גדולה שבגדולות**". אשר על כן עיננו תחזינה מישרים כי התרכזותם והגות מוחם בעיון התורה, אצל מאורי הדורות היה מעל בית-אנוש. הא לך מה שסיפר כש"ת **הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר זצ"ל** והוא לי ע"י תלמידו הקרוב, אחי הרב חיים מאיר גנץ מו"ל ספר 'רשומים בשמך' וכה סיפר: שח לי הגה"צ רבי א.צ. ווייס זצ"ל אב"ד נוה אחיעזר ב"ב, מעשה מהגה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנו זי"ע ששמע מפה קדשו של הגה"ק ממונקאטש ה"מנחת אלעזר" זי"ע: הגה"ק רבי שלמה שפירא זי"ע בעל "שם שלמה" ממונקאטש נשתדך עם אחד מנכדי הגה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זי"ע. בהגיע זמן ה"חופה" כולם נקבצו ובאו, והכל היה ערוך ומוכן על מקומו, ואילו הסב הגה"ק מצאנו, ספון וסגור בחדרו. הדקות נוקפות, והוא אינו יוצא "לסדר קידושין". בראות הבנים שאביהם הק' מתמהמה, נגשו אל ה"שם שלמה" ואמרו לו:

הנה אנו חייבים בכבודו של אבינו, ואין אנו רשאים להכנס אליו החדרה ולהפריעו מעבודתו הקדושה. אולם, אתם שהינכם "מחותן" הכנסו נא אליו, וקראו לו, כי בא עת דודים, ואתא זמן החופה! נאות ה"שם שלמה" לבקשתם, ונכנס לחדרו של הגה"ק מצאנו, ומצאו יושב והוגה בתורה, בהתמדה גדולה וביגיעה עצומה, ואינו שת לבו לנוכחותו, כלל. הסיר ה"שם שלמה" את השטריימל מראשו, והניחו על המנורה, והחשיך את החדר. נשא הרב הקדוש מצאנו את עיניו הקדושות, ואמר לו בפליאה: "מה הנכם מחפשים כאן?! אמר ה"שם שלמה": "מ'דארף שוין גיין צום 'חופה'!" [צריכים כבר ללכת אל החופה!]. אמר ה"דברי חיים": "מ'שטערט מיר א גאנצע צייט צו לערנען! איך האב ליב צו לערנען 'מלחמות' מיט 'בעל המאור' **יעצט איז קיינער נישט דא, מ'קען לערנען 'א מחיה'!** זיצט, לאמיר לערנען צוזאמען! [כל הזמן מפריעים לי ללמוד! אוהב אני ללמוד מלחמות ובעל המאור, כעת אף אחד איננו כאן, אפשר ללמוד ללא הפרעה, שבו נא, הבה נלמד יחדיו!]. כך עסקו יחדיו

"הבאתי חבילת עוגיות ובקבוק קולה, לכבוד אירוסיו של 'מוישי' שאותו מעולם לא פגשתי..."

מנהל 'מוקד הישיבה' הרה"ג ר' יעקב סירוטה בראיון מיוחד ■ על החתן עלום השם וצוות המשיבים במוקד ■ על המוקד החדש שיפתח בקרוב ויוקדש לנושא ה'גישמאק בלימוד' ■ ועל הפריסה ההולכת ומתרחבת בתוככי הישיבות הקדושות | הרב יעקב לוסטיגמן

עם הקשיים והאכזבות שהוא נוחל במישור החברתי, או בכל תחום אחר?

"הבנו שה'גישמאק' הזה בלימוד התורה, הוא בעצם תרופת פלא לכל הבעיות האחרות. אני לא אומר שלא צריך לטפל בבעיות אחרות אם הן קיימות, אבל אם נשווה את תחלואי הנפש לתחלואי הגוף, נוכל לדבר במונחים של מערכת חיסונית. אדם עם מערכת חיסונית חזקה ואיתנה, שלצורך העניין אנחנו ממשילים אותה ל'גישמאק' בלימוד התורה, יוכל להתגבר על כל מחלה ביתר קלות, לעומת אדם שהמערכת החיסונית שלו מוחלשת שכל שפעת קלה עלולה להוריד אותו אלי קבר חלילה וחס. בחור שנהנה מלימוד הגמרא, אנחנו יודעים שהוא כאן, הוא איתנו, הוא יתגבר על כל הבעיות האחרות ויחזור לעצמו במוקדם או במאוחר.

"מה גם, שהנושא הזה של מחסור במתיקות התורה קיים אצל בחורים רבים, באחוזים גבוהים מאוד. יש לא מעט בחורים שכשהם שומעים את דברי חז"ל על מתיקות התורה, כשהם קוראים את הפסוקים שבהם דוד המלך מתאר את החביבות הגדולה שיש לו בלימוד התורה, הם לא מבינים איך זה קשור אליהם. איך אפשר בכלל ליהנות מיישיבה ממושכת מול עמודים צפופי טקסט עם מילים קשות ושאלות לא מובנות להם בעומקם. הם בכלל לא מצליחים להתחבר במשך ימים ושעות רבות מדי יום על אותו שור שנגח פרה, כשהפעם האחרונה בה הם ראו שור או פרה היתה כשהם נסעו לרפת בטיול השנתי של כהה"ל..."

"אבל צריך לדעת שכל יהודי יכול למצוא את ה'גישמאק' בלימוד. ראינו מקרים של בחורים שלא היו מסוגלים לשבת ליד גמרא יותר משתי דקות רצופות, ואחרי שהם קיבלו הדרכה איך ללמוד ואיך לפתוח סוגיא, הם הפכו למתמידים באופן יוצא דופן, ולא בגלל שמישהו הכריח אותם, אלא כי הם פשוט

הרה"ג ר' יעקב סירוטה, מנהל 'מוקד הישיבה', מספר בראיון מיוחד לקראת זמן הקיץ הבעל"ט על החידושים שנוספו לאחרונה לפעילותו של המוקד, הן במסגרת הפעילות המרכזית של מתן יעוץ ומענה לבחורי הישיבות, והן בזרועות הביצועיות השונות של 'אחינו', הכוללות בין היתר את מחלקת האברכים בישיבות הקדושות, פרויקט החונכים של המוקד, וכן העלוניו היוצאים לאור מדי חודש בחודש.

"בחסדי שמים, אנחנו יכולים לציין בסיפוק, שפעילותו של המוקד הוסיפה והשתדרגה במהלך ה'זמן' החולף", אומר הרב סירוטה, "רשמנו התקדמות בכל הפרמטרים, ואנחנו ממשיכים לשקוד על תוכניות נוספות הן לחיזוק ושדרוג המסגרות הקיימות, והן בפתחת מסגרות חדשות".

נשמח אם תרחיב בנושא זה, אלו חידושים צופן לנו העתיד הקרוב ב'מוקד הישיבה'?

"חלק מהתוכניות עדיין בוסריות ומוקדם לדבר עליהן, וחלקן כבר מוכנות ומתעתדות לצאת לפועל בקרוב בעז"ה. כך למשל בכוונתנו לפתוח מוקד חדש ומיוחד לנושא של 'גישמאק בלימוד', אותו נאייש בעז"ה באברכים בני עליה, שבעצמם זכו ל'גישמאק' - מתיקות גדולה בלימוד התורה, והם גם יודעים להעביר את זה הלאה לבחורים המשוחחים עמם".

למה באמת החלטתם לפתוח מוקד מיוחד לעניין זה? בחורי ישיבות מתמודדים, מטבע הדברים, עם מגוון רחב של בעיות, ואולי יש דברים דחופים וחשובים יותר?

"זה נכון שבחורי ישיבות מתמודדים עם מגוון בעיות, וכל הבעיות הללו מטופלות באופן שוטף על ידי 'מוקד הישיבה'. עם זאת, הניסיון שצברנו עד כה החכים אותנו מאוד, ולמדנו לדעת שגם אם בחור מתמודד עם בעיות אחרות, כשיש לו 'גישמאק' בלימוד התורה, כשהוא נהנה מלימוד של דף גמרא, ההתמודדות שלו היא אחרת.

"אינו דומה בחור המתמודד עם בעיות חברתיות למשל, כשיש לו 'גישמאק' בלימוד או כשאין לו. בחור שידוע ליהנות מדף גמרא, גם אם הוא מרגיש בודד וצריך עזרה וסיוע כדי למצוא את מקומו בחברה, הוא זוכה לבחינה של "זאת נחמתי בעיניי". "על אחת כמה וכמה כשמדובר בבעיות של ירידה ברוחניות וכדו', המאור שבתורה מסייע לו לחזור למוטב, ונותן לו בעצם מעין עוגן רוחני שמאפשר לו להתחזק ולעלות בחזרה על דרך המלך. "לעומתו, בחור שלא זכה להרגיש את מתיקות ועריבות התורה, מה ימשוך אותו בחזרה לעליה רוחנית? מה יסייע לו להתמודד

התחילו לראות בלימוד הגמרא סם חיים כמו שחז"ל מגדירים את התורה הקדושה".

ומה לגבי התוכניות הקיימות? במה בא לידי ביטוי השדרוג שהזכרת קודם?

"קשה לסכם בשיחה קצרה את כל החידושים הרבים, וזה רק ילאה את הקורא אם ניכנס לפרטי פרטים, אבל אפשר לציין בקווים כלליים, שהרחבנו את הפעילות בכל המישורים. לדוגמה העלונום שאנו מוציאים מדי חודש - הם כלי עוצמתי ויעיל בפני עצמו, ולפעמים הוא יכול לסייע לבחור לא פחות מעצם הפניה למוקד הישיבה ושיחה טלפונית עם המשיבים של המוקד.

"דרך העלונום, שהתרחבו משמעותית, אנחנו מגיעים גם לבחורים שמתביישים להתקשר, או כאלו ש'לא מתאים להם' לעשות זאת. העלונום הללו מותאמים לקהל היעד, ואנחנו מוציאים אותם בקביעות בשתי מערכות מקבילות, אחת מיועדת לבחורי הישיבות החסידיות ומוכרת כעלון 'מעלה מעלה', והאחרת לבחורי הישיבות הליטאיות והספרדיות, המוכרת כעלון 'הישיבה'".

ו'מוקד הישיבה' עצמו? גם הוא זכה להתחדשות ושידרוג?

"בוודאי. 'מוקד הישיבה' הוא הלב הפועם של כל הסיפור הזה. כל שאר היוזמות הן רק סניפים וענפים שצמחו ממנו. באמצעותו אנחנו מחזיקים את האצבע על הדופק. המשיבים במוקד מעלים בפנינו את הבעיות המרכזיות שהם נתקלים בהן, וכך אנחנו יוצאים עם פרויקטים שונים שנועדו לתת מענה לבעיות הללו.

"מעבר לעובדה שהוספנו מוקדנים, עשינו גם שינויים ארגוניים, התחלנו להקפיד ביתר שאת על ימים קבועים לכל משיב במוקד, כדי שבחור שהתקשר פעם אחת ותפס קשר עם משיב כזה או אחר, ידע מתי הוא יכול למצוא אותו בפעם הבאה כדי להמשיך ולהתייעץ אתו לפי הצורך.

"באופן כללי אנחנו די משתדלים לסגור פינות כבר בשיחה הראשונה. המוקד הזה לא נועד לתת יעוץ נפשי, ואין לנו עניין שבחורים יפתחו תלות במוקד ובמוקדנים. המטרה שלנו היא לעזור לבחורים שנמצאים ברגע של קושי או התלבטות, לעזור להם להפוך את הקושי לאתגר, ולהמשיך הלאה בכוחות עצמם. אבל לפעמים בחור רוצה לעשות השלמה של השיחה, והוא מעדיף לעשות אותה דווקא עם אותו מוקדן שאיתו הוא דיבר בפעם הקודמת. כשיש ימי פעילות קבועים לכל מוקדן זה הופך את הסיפור הזה לקל ויעיל יותר".

אתם רואים באמת את התועלת שהמוקד הזה מביא לבחורי הישיבות, או שבדרך כלל אתם לא יודעים מה קרה עם הבחור ואם ההתייעצות הזאת באמת עזרה לו?

"המוקד הוא אנונימי לחלוטין. אנחנו לא שואלים את הבחור איך קוראים לו, לא באיזו ישיבה הוא לומד ולא באיזו עיר הוא

גר. מטבע הדברים ברוב המקרים אנחנו באמת לא יודעים איך נסגר הסיפור, ונשארים מבחינתנו הרבה מאוד מעגלים לא סגורים.

"אבל במקרים רבים אחרים, הבחורים מרגישים הכרת הטוב ומתקשרים לדווח, לעדכן ולהודות. באחרונה היה לנו מקרה של בחור שהתקשר למוקד, וביקש לדבר עם אחד המשיבים. כשענה לו האברך, הזכיר הבחור שהוא 'מוישי' שהיה מדבר

אתו מדי פעם לפני כשנתיים...

"אני רוצה להודות לך", אמר הבחור למוקדן, 'מחר בעז"ה אני אחגוג את אירוסי בשעה טובה. אני עומד להתארס עם בת למשפחה מכובדת מאוד, וזה בעיקר בזכותך..."

"האברך זכר את הבחור הזה, הוא דיבר אתו שלוש או ארבע פעמים לפני כשנתיים, ועזר לו להתמודד עם קושי חברתי גדול, שגרם לו לירידה משמעותית בלימוד. המוקדן פתח את עיניו, והסביר לו שמבריחה מהקושי הוא לא יתפתח ולא יגיע לשום מקום. תחת זאת הציע לו האברך להתמודד עם האתגר, ולהפוך אותו למקור לצמיחה אישית. דבריו עשו רושם על הבחור שאכן שינה כיוון ומאז הלך והתפתח, בהתאם להנחיה שקיבל מהאברך במספר שיחות טלפוניות. מאז הוא לא חזר אליו, ורק עכשיו הוא סיפר לו שהוא עומד להתארס.

"למחרת הגיע המוקדן למוקד הישיבה, כשהוא מצוייד בחבילת עוגות ובקבוק קולה. לנוכח תמיהתם של חבריו המוקדנים - לשמחה מה זו עושה - הוא השיב להם: 'זה לכבוד אירוסיו של 'מוישי' שאותו מעולם לא פגשתי...'. המוקדנים כולם כבר ידעו היטב, שאם הבחור הזה סיפר שקוראים לו מוישי, כנראה שקוראים לו 'ברוך' או 'שמחה' או כל שם אחר, כי בדרך כלל הבחורים משנים את שמותיהם, ואנחנו אפילו מעודדים אותם לעשות זאת. חשוב לנו שהם יישארו אנונימיים לחלוטין, וכך הם ירגישו בנוח לדבר בלי לחשוש ובלי לפחד, שאולי זה יגרום להם לנזק או לחוסר נעימות.

"אז נכון, בדרך כלל אנחנו לא יודעים איך הסתיים הסיפור, אבל אנחנו כן יודעים שבמקרים רבים מאוד, הייעוץ הזה והשיחות הללו מאפשרות לבחורים לצאת מהקושי הרגעי, ולהעפיל במשנה מרץ אל פסגת ההצלחה שלהם במימוש העצמי ובטיפוס במעלה ההר, כשכל התכלית היא עבודת הבורא ברוך הוא, שהרי לכך נברא האדם".

הק', ולא הרשו להם להכניס כלום אל תוככי הכלא, גם לא טלית ותפילין או סידור תפילה וכדומה. רבנו היה מספר שבתקופה חשוכה וקשה זו, התחזק דווקא בכוח המיוחד שהיה לו בהלחנת ניגוני קודש לד' ולתורתו, כוח עילאי שהרשעים לא יכלו לקחת לו, גם לו היו רוצים מאד.

תקופות מאוחרות יותר, היה רבנו חוזר ומזכיר את הימים

האלו בהם היה אסור ברהטים בכלא הרומני על ידי המשטרה החשאית, באמרו לשון מפליאה: "מ'האט מיר אריינגעצווינגען פון הימל ניגונים, מיט וואס זיך מחזק צו זיין אין די שווערסטע מצבים" (הכריחו אותי מן השמים להלחין ניגונים, שיהיה לי עם מה להתחזק במצבים הקשים).

פעם, בעת אמירת שיר השירים בערב שבת קודש, פיוס רבנו לעצמו ניגון על הפסוק "ויזעקו אל ד' בצר להם", אותו הלחין בהיותו אסור בכלא הרומני והתאימו על המילים האלו. לאחר מכן שח רבנו בגודל ענוותנותו לבנו הרה"צ רבי שמואל מרדכי שליט"א: "דו מיינסט אז מיר זענען געווען דערביי צו מאכן ניגונים אין תפיסה זיך צו מחזק זיין? נאר עס איז זיכער געווען דער טאטע ז"ל'ס כוח וואס ער האט אריינגעשטופט אין מיר!..." (הינך חושב שהיינו בדרגה הזו להלחין ניגונים בבית האסורים כדי להתחזק? אין זה אלא מכוחו של אבי הק' זי"ע שדחק בי את הניגונים האלו)...

כוחות גדולים ומרובים הכניס רבנו בעבודת הנגינה שהייתה חלק בלתי נפרד מדמותו הטמירה והנעלמה. לא אחת התבטא בפליטת פה על כוחם הסגולי על ניגוני בית סקולען שיש בהם להעלות נשמות תועות לדרך הישר ולהלהיב לבבות לעבודת השי"ת. אחד המקורבים סיפר בימי ה'שבעה', שבאחד מימי החנוכה הזכירו לפני רבנו בחור מסוים שהיה זקוק בדחיפות לחיזוק משמעותי ביראת שמים, לאחר שהחל לגלוש רח"ל למקומות לא רצויים. רבנו השיב בפשטות: 'ברענג אים צו די חנוכה לעכט, מיר וועלן אים דערהייבן און מחזק זיין מיט די ניגונים' (תביאו אותו אלי להדלקת נרות חנוכה, נרומם ונחזק אותו עם הניגונים).

זכותו הגדולה תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

בעת עריכת השולחנות הטהורים היה מרבה רבנו בשירה וזמרה, ומשך כל זמן עריכת השולחן שבדרך כלל ארך שעות ארוכות, לא פסק כמעט מלשורר ולזמר ולכבד את השי"ת מגרונו. במהלך עריכת השולחנות היה מלחין שירים חדשים שהתגלו לו במוחו ברגעים אלו. לחנים אלו הכובשים לבבות התפרסמו ברבות הימים בקרב כל הציבור החסידי.

לאורך כל הדרך היה צמוד אליו בימות החול מכשיר הקלטה, וכל אימת שהתנגנה לו במוחו תנועה ערבה לאוזן, השמיע אותה מיד לתוך המכשיר כדי שהתנועה לא תברח לה כמו שצצה לה. הוא היה אומר, כי חבל לה לתנועה הטובה שלא תתגשם ותצא מן הכוח אל הפועל בניגון נפלא המעורר ומחזק בעבודת השם. הניגון המושלם הוכן מתנועות ערבות שהלחנים בזמן האחרון וכעת התיישב להתאים פסוקים ללחנים מתוך התפילה וספר התילים. כך עוצבו להם הניגונים המיוחדים לבית סקולען המעוררים ומשמחים לבבות לעבוד את הבורא.

מרגלא בפומיה היה לומר, שכל ניגון יש לו קשר ושייכות עם הזמן הראוי לשוררו ולזמרו, והניגון שהאדם מגן במקום אשר הוא עומד שם בשעת השירה, מיוחד עבורו ומותאם לו בדווקא. ענין זה, ביאר רבנו, הרי הוא בבחינת 'עולם, שנה, נפש'. 'עולם' ו'נפש', היינו המקום בו עומד המשורר, 'שנה' היינו הזמן והעת בו משורר האדם את השירה לעבודת השי"ת.

מקום של כבוד מצא לו אצלו ערך הנגינה בעבודת הבורא, וכל תפילה מלווה היתה בשירה וזמרה מניגוני הלחן שלו או של אביו הק' מרן ה'נועם אליעזר' זי"ע. בכל עת רצון של שבת וימים טובים כמו בכל יומא דפגרא, לא פסקה השירה מלצאת מהבל פיו הטהור. בעת חדות הזמרה שלו היה מתמלא אורה ושמחה בהתרוממות הרוח והנפש במידת שמחה גדולה שלא מעלמא הדין.

תדיר היה שרוי בשמחה גדולה ובהתרוממות הנפש, ולמרות גילו המתקדם והמבוגר, וחרף חולשותיו וייסוריו הרבים תמיד היה מלא בשמחה עם חיות כמו ילד צעיר. עם אותה רעננות ותענוג דקדושה צעד והלך בנתיבות טהורות בכל דרכי עבודת קדשו. במיוחד ניכר הדבר כאמור, בעת שירת הניגונים בעתות הרצון, אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לד' בחזוה וצהלה.

והיה כנגן המנגן

עבודת הנגינה היתה אצל רבנו נשגבה עד מאד, אפילו בתקופות בהן ישב בבית האסורים ברומניה, היה מתחזק באמונת אומן ובהתקשרות להשי"ת על ידי כוחו השמימי בעבודת הנגינה. אביו הק' מרן ה'נועם אליעזר' זי"ע התבטא פעם, שהקב"ה היה איתם יחד בבית הסוהר, ממש בבחינת 'עמו אנכי בצרה', והבריק במוחו כאלו ניגונים מיוחדים שיוכלו להתחזק דרכם באמונה פשוטה כי צדיק ד' בכל דרכיו, הן עבורו והן בנו ישראל'יקל.

בתקופת המאסר השני בשנת תשי"ט שנמשכה חמשה חודשים בערך, הכבידו הרומנים הרשעים ימ"ש את עולם על רבנו ואביו

ליד הדלפק ישב ה'למך' שלו, ובהה בתקרה בקורי העכביש שטיילו להנאתם ולהנאתו. "מה קורה פה" הצטעק בקול שהפחידה את העכביש הפעיל. שתי ידיים נשלחו לעברו בהססנות מה "שלום עליכם" פתח ה'למך' את פיו בחיוך "עשיתי בדיוק כמו שאמרת לי".

הרב אהרן כהן

מזה שנים נוהג ר' זונדל-גביר העיירה כמנהג בעלי בתים חשובים, לנסוע בחודשי הקיץ הלוהטים לנפוש בין ההרים.

אך השנה התעוררה בעיה. יענק'ל העובד המסור הנשאר בשנים האחרונות לנהל את המסחר בתקופה זו. לא יוכל לעשות זאת השנה.

אביו, אינו מרגיש בטוב, ויענק'ל נצרך לנסוע לשהות אצל אביו, לסעדו ולשמרו עד שיתאושש ויחזור לבריאותו האיתנה. מה אני עושה. התמרמר ר' זונדל בביתו אחר ארוחת הערב. בינה יתרה נתנה להם. אולי יהיה לה איזה רעיון. כל השנה אני עובד קשה, ועכשיו גם בחודשי הקיץ.

אחר כמה וכמה הצעות שצצו ועלו בקרבו וכנגדו גם היא לא טמנה את פיה, הגיעו למסקנה דלהלן; מצד אחד לא כדאי לקחת איזה אדם חכם או הגרוע מכך, החושב עצמו לכוזה. שאז מחמת חוסר ניסיונו יכול הוא לעשות צעדים נמהרים שיגרמו הפסדים קשים. אך מצד שני הבחירה לקחת איזה 'עובד' מהשוק עלולה להיות הרת אסון ממש, באם הוא לא יתפעל את בית המסחר כראוי.

למחרת. ביציאתו משחרית, צץ לו הרעיון. בריצה חפוזה נכנס לביתו "יש לי רעיון גאוני" הודיע בשמחה לעומתה שנבהלה לראותו בבוקרו של יום חודר הביתה "נבחר במישהו פשוט, שנראה כזה שמבין יחסית מה רוצים ממנו ו"

"כן". נזעקה היא "אבל בסוף יתברר שהוא לא ניהל את החנות כראוי, ולא ידע איך להכין את הסחורה כנצרך" גוללה את הסיכום של אתמול.

"חשבתי על הכל" הפטיר בחיוך "נעבור עכשיו ביחד לחנות. כל צעד קטן ביותר שאני עושה בבית המסחר, נרשום פשוט על דף, וכך גם ה'למך' הכי גדול, יידע בדיוק מה עליו לעשות" סיים בסיפוק עצמי למול עיניה שנפתחו בהערכה.

לא קלה הייתה המלאכה. אבל בסוף היום, הייתה מוכנה רשימה מסודרת. באיזה מפתח וכיוון פותחים את המנעול עד לשלב סגירת החנות, כולל מקום הנחת המפתח.

במשך ימי החופש, לא שכח כמובן מפעם לפעם להודות להשי"ת בקרב בני הבית והמשפחה על הרעיון הגאוני שבסייעתא דשמיא נפל במחשבתו ברגע האחרון ממש, ורק בזכותו הצליחו גם השנה לצאת לנפוש ולצבור כוחות רעננים.

אחרי החופש. בכוחות מחודשים חזרו לעיירה. הרבה תיאורים חלפו בראשו בשבועות האחרונים, באיזה מצב ימצא את החנות. אך לפעמים נראה שהמציאות עולה על כל דמיון.

ליד הדלפק ישב ה'למך' שלו, ובהה בתקרה בקורי העכביש שטיילו להנאתם ולהנאתו. "מה קורה פה" הצטעק בקול שהפחידה את העכביש הפעיל. שתי ידיים נשלחו לעברו בהססנות מה "שלום עליכם" פתח ה'למך' את פיו בחיוך "עשיתי בדיוק כמו שאמרת לי".

רק שלא יתחיל לפרט, התלהם בזעם. חזות החנות סיפרה לו את הכל. כלום. כלום. כלום. ה'למך' הזה חוץ מלפתוח את החנות לא עשה כלום, למעט באם נחשב את התצפית על טוויט קורי העכביש...

"מה. מה עשית" החליט להיכנס איתו לשיחה, כשקלט שצעקות וטענות לא יעזרו עכשיו. "הגעתי לכאן מדי יום, לקחתי את הדף היפה עם כל ההוראות שכתבת, עברתי וקראתי את זה בדיוק כמו שאמרת לי סעיף, סעיף".

שלוש דקות דממה עברו עליהם. "אין עניין רק לקרוא ולדעת את ההוראות. החכמה הוא ליישם את זה בפועל!" נענעו ר' זונדל בנסותו ללמדו חכמה ותבונה.

עומדים אנו בימי הספירה. ימים שנתקנו לספירה ולציפיה לקראת היום הגדול. בו "הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמחו שמים וארץ" יום 'קבלת התורה'.

בימים אלו כדאי לשנן ולהיזכר בדברי ר' זונדל הנ"ל ובעיקר להפנים שלצד מצוות הספירה, מוטל עלינו אכן, להבין את הרעיון וליישם את זה בפועל, בהכנת הנפש בתורה ובתפילה לקראת היום הגדול.

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1800-20-18-18

★ בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב | שיחת חינם ★

צריך עיון

הנה יש לדון לגבי ספירת העומר אי מהני לספור במחשבה או דבעינן דווקא דיבור, והנה יש מן הפוסקים דכתבו בפשיטות שלא מהני אלא בעינן דווקא דיבור, כ"כ בפר"ח או"ח תפ"ט סק"ו וצריך עיון מאי שנא מכל מקום דקיי"ל דהרהור כדיבור. ובפר"ח שם משמע דלא אמרינן כלל הרהור כדיבור בדאורייתא וצ"ע בזה.

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

תשובות לגליון שעבר

בשו"ע יו"ד סי' רנד וכן בש"ך שם פסקו דליטול צדקה מעכו"ם בפרהסיה זה חילול ה', אבל כתוב שם בשו"ע שאם אינו יכול לחיות בלי הצדקה הזו אז מותר לו דכתיב וחי בהם. וצריך עיון מאי שנא מכל חילול ה' של עבירה בפרהסיה שהוא ב'הרג ואל יעבור' (עי' סנהדרין עז. והא תניא וכו').

נפשו, אבל כאן שהגוי אינו כופהו אם ימות לא יהיה ניכר שמת עקה"ש ואין כאן 'ונקדשת' ומשום הכי אינו מחוייב למסור נפשו. הבה"ח משה שטרן, בשם הבאר משה וכן כתבו גם הבה"ח חיים יש"ר אלי, יעקב בצלאל דמיכוון שאין זה איסור מהתורה מותר בפרהסיה, באופן דומה כ' הבה"ח יהודה ירוב שאי"ז חילול ה' בעצם ורק זה ביזיון מה שנוקק לגוי ולכן הקלו בזה וכן כ' הבה"ח נפתלי גרינבוים דזה רק דומה לחילול ה'.

בדומה לזה הביא הבה"ח נתנאל לנדי, בשם ה'זרע אמת' דטעם האיסור להתפרנס מהגוי הוא משום דמזבח עצמו במה שנוקק לגוי, והביא דבר"מ הלכות מתנ"ע משמע כרש"י שהוא חילול ה' סברא נוספת להקל הביא הבה"ח אלעזר כהנא דהותר משום דרכי שלום כמו שמצינו בכמה מקומות, אבל לא משמע כן בגמ'. ישר כח לכל הכותבים כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם... כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

הבה"ח דוד קאטה, יעקב גולד, חיים אמסלם, יעקב לנג, ישראל פיין, אורי פסל, שמעון רחמים, יעקב גולדמן, חיים אהרון גליקמן. כתבו דאפשר ליישב דבכה"ג מותר משום דכיון דאין לו אי"ז חילול ה'. אמנם, בל' הגמ' לא משמע כן אלא דהוא טעם משום חיותא, ואפשר דזהו ביאור הטעם דחיותא היא סיבה שאי"ז חילול ה'. אמנם יעו"ר בר"ן דלא משמע הכי בדבריו אלא דאפי"ב כה"ג איכא חילול ה' ומ"מ מותר משום חיותא.

בדומה לזה כ' הבה"ח יעקב ויהונתן הלר בשם ר' נטע אדלר דכשאין לו ברירה אי"ז חילול ה' דיסוד סברת ה"חילול ה' " הוא במה שנראה שהגוי הוא טוב לב ואינו שונה מהיהודי, אמנם כשעושה זאת משום חיותא פשוט שאין מתכווין להראות כן ולכן זו סברא להתיר כאן. הבה"ח נפתלי הירצקה גרינבוים, דוד קאטה, ישראל פרוש, משה שטרן, אברמי פינקל, משה גרין, אהרון ברגר, רפאל ברים ועוד כתבו דכל האיסור לעבור על אחת מכל המצוות בפרהסיה משום חילול ה' הוא רק כשהגוי מתכוין להעביר את הישראל על דתו אבל כאן הישראל מעצמו רוצה לאכול ואין הגוי מכווין להעבירו על דתו מותר משום חיותא.

באופן דומה כתב הבה"ח אביתר והב, דכל הדין שיהרג ועל יעבור הוא משום קידוש ה' הנלמד מ"ונקדשת" וא"כ זה שייך רק היכא שע"י שימסור נפשו יתקיים "ונקדשת" שיהיה קידוש ה' בנה שמסר

בהגרלה על שתי כרכים משנה ברורה בהוצאת דרשו זכו:
הבחה"ח אהרון בלום, בני ברק.
הבה"ח נפתלי גרינבוים, אלעד.

ניתן לשלוח שאלות למערכת, השאלות המובהרות יתפרסמו במדור זה

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם
שלוחה 2

קשה לך?
זקוק לעזרה?
המוקד לבני הישיבות מיסודו של ארגון 'אודני'
הישיבה

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל